

REVUE.IDNES.CZ

1. Hrát idiota, blbce, pitomce je vždy lepší než kladnou postavu, říká Jan Vlasák

07.10.2024 revue.iDNES.cz - Daniela Prokopová, Týdeník Televize

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlem (5); Státním (2); Nejedlého; Ostravě; Zdeňka

Začali jsme si s Janem Vlasákem povídat o rolích, které momentálně točí, a přes Othella, Jaga, Vlastu Buriana a Karla Högera se dostali až k úvahám o tom, co je úspěch. A co na tom světě po velkých hereckých bardech vlastně zbyde.

Právě se natáčí nový televizní seriál s názvem Kamarádi a podtitulem Přátelství je někdy víc než láska. Proč jste se rozhodl, že si v něm zahrájete?

Měl jsem zrovna volno, a abych pravdu řekl, nechtělo se mi začínat zkoušet další divadelní hru. Mám teď několik pěkných rolí v dobrých představeních a momentálně nemám potřebu je rozmnožovat. Ale nabídka na seriál mi přišla fajn. Navíc když jedním z režisérů je Petr Zahradka, s nímž jsem už jednu epizodní seriálovou roli točil. Práce s ním se mi líbila, tak jsem si řekl, že tohle by mohlo být taky bezvadné.

V seriálu ztvárňujete bývalého komunistického papaláše Ivana Macha. Je to tak?

Tak papaláše..., podle mě byl papaláš tak od krajského tajemníka výš. A ten můj nebyl ani okresní tajemník, byl to jen nějaký místní šéf partaje. Takže jde o takovou nižší kategorii, ale v těch nomenklaturách každopádně byl a pitomý je na to taky dost. (směje se) Hlta jsem každé slovo, byl pro mě neskutečný zážitek vidět tohohle mága stříbrného plátna naživo. Dneska navíc vím, a už tenkrát jsem si to uvědomoval, jak strašnou věc mu komunisti provedli. To byl prostě hnus.

Kromě toho, že je bývalým funkcionářem, je taky dědečkem nespokojeným se svými vnuky.

Samozřejmě, protože vnuci nechtějí poslouchat ty bláboly starého komouše, takže dědek je na ně naštvaný. Dává jim to dost "sežrat" a snaží se, seč může, vést jejich životy směrem, který by se líbil jemu. Takže hraju dědečka, který má dceru, která ho jakž takž trpí, a vnuky, kteří ho nesnášejí... Taková harmonická rodina. (směje se)

Jak se vám taková role hraje?

Bezvadně! Hrát idiota, blbce, pitomce, zločince, zloducha – to je vždycky mnohem lepší než hrát kladnou postavu.

A taky vám taková ta naštvání, nepříjemní páni hezky jdou!

Možná proto, že takový jsem. Velmi snadno a rychle se naštvu.

Na to ale vůbec nevypadáte, působíte velmi vyrovnaně a klidně.

Ale jsem cholerik. Teď, když už jsem stařec nad hrobem, se to snažím trochu korigovat, takže kdykoliv se při cholerické reakci přistihnu, chytím se za nos a snažím se vzít zpátečku.

Jan Vlasák (81)

*Narodil se 3. února 1943 v Čáslavi.

*Poté, co se dvakrát neúspěšně hlásil na DAMU, vystudoval brněnskou JAMU.

*Hrát začínal na konci 60. let ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti. Postupně prošel Divadlem Petra Bezruče a **Státním divadlem** v Ostravě, **Státním divadlem** v Brně a pražskými divadly E. F. Buriana, Realistickým **divadlem Zdeňka Nejedlého**, Národním **divadlem**, Rokokem, **Divadlem** v Řeznické a Švandovým divadlem. Od r. 2006 je v angažmá v Městských divadlech pražských.

*Zahrál si v desítkách filmů, např. Černí baroni (1992), Milenci a vrazi (2004), Hostel (2005), Vratné lahve (2007) nebo Případ dvou sester (2019).

*Diváci si ho pamatují ze seriálů Kamenný řád, Malý pitaval z velkého města, Tři králové, První republika nebo Specialisté.

*S manželkou, psycholožkou a spisovatelkou Eliškou, má syna Jana a dcery Barunku a Andulku. A patřičně hrdý je na to, že už má také pět vnuků a pět pravnoučat.

Je ovšem otázka, jestli být trochu cholerický není pro člověka lepší. Protože když budete ty emoce dusit v sobě, můžete si přivodit zdravotní problémy.

To bylo vždycky moje vyznání! Bohužel moje žena na to má jiný názor. (směje se)

Seriál se odehrává na vesnici. Co vy a venkov?

Jsem venkovský kluk. Narodil jsem se v úžasné vesnici Vrdu Bučice... Představte si, že v jedné operetce, v níž jsem si taky zahrál, když jsem byl v angažmá v Uherském Hradišti, se dokonce jedna postava jmenuje Vrdubučický. A tam jsem žil, dokud jsem neodešel do Brna na školu. Ale ten domek ve Vrdech stále máme a pravidelně tam jezdíme.

Takže chalupaříte.

No, nevím, jestli se dá tomu, co tam dělám, říkat chalupaření. Přijedu, posekám trávu, nasekám dřevo, a to je tak všecko.

Mnoho lidí se ve zralejším věku snaží z města utéct a na vesnici se natrvalo přestěhovat. To vy ale nemůžete, protože máte v Praze spoustu pracovních závazků, že?

Na venkov bych se těšil jedině v případě, že bych měl volno a mohl si ho tam užívat. To se mi ale za celý život podařilo jenom jednou, a to když jsem byl v roce 1969 v angažmá v divadle v Uherském Hradišti. Skončila sezona a já měl celé dva měsíce divadelních prázdnin jenom pro sebe. Žádné závazky, kšefty, nic. Už tenkrát jsem věděl, že je to zázrak. A taky už se mi později nikdy nic podobného nepodařilo. Potom už jsem jen pracoval, pracoval a pracoval, až jsem se dopracoval k tomu, že volno nemám žádné.

Taky jste na svůj věk až neuvěřitelně vitální.

To ne, vždyť já už se jen tak ploužím. I když možná mám něco v genech. Moje maminka tragicky umřela, protože ji v jejích nedožitých sedmdesáti letech porazilo auto. Do naší slepé ulice vjel nákladák, řidič se nepodíval a maminku přejel, na místě byla mrtvá. Velká tragédie. Ale kdyby se tohle nestalo, mohla tu být do stovky, jak pevný a zdravý měla kořínek. Třeba jsem ho tak trochu podědil.

Před několika dny měla premiéru nová šestidílná série Dcera národa, kde hraje Františka Palackého. To byl taky cholerek?

Tahle série je celá malinko posunutá do komické roviny, trochu tu českou společnost, která se podílela na národním obrození, shazuje. A ano, Palacký je tam znázorněn jako nesnesitelný, protivný, nahlučlý dědek.

Hrál jste vůbec někdy někoho skutečně milého?

Ale hrál. (směje se) Třeba v seriálu České televize První republika. To byl takový milý sedlák ten Alois Valenta. A na divadle mi dávají různé dramatické role.

Na divadle jste měl opravdu hodně rolí, objevil jste se snad ve všech hrách od Williama Shakespeara.

Tam jsem si zahrál opravdu skoro všechny velké role, to máte pravdu.

Aktuální číslo

Objednat do schránky

Pokud vím, ztvárnil jste dokonce různé role v jedné Shakespearově hře.

To bylo v 80. letech, když jsem hrál v jednom překladu Othella v režii Evalda Schorma a v jiném překladu v Realistickém divadle Jaga.

Dva překlady, dvě role, stejná hra – nepletl se vám text?

Nepletl. Byla to zkrátka jiná inscenace, jiná režie.

Porovnával jste si v duchu oba překlady a hodnotil, který je lepší?

Pokud jsem na to – jak říká jedna postava – svým chabým duchem stačil, tak ano. (směje se) My jsme byli od Honzy Kačera (herec a režisér – pozn. red.) navyklí vnímat velmi intenzivně překlady Lojzy Bejblíka, což byl anglista, překladatel, úžasný chlap. Lojza měl ty překlady hodně sevřené, velmi podobné originálu. A pak jsem měl rád Jiřího Joska, v jehož perfektním překladu jsem hrál v Městských divadlech pražských krále Leara. Taky byl úsporný, hodně se blížil té angličtině, která má krátká slova a hodně to "seká".

Když jsem učil na škole, tak mi děčka dala na závěr jednoho ročníku vydání všech Shakespearových her v originále. Tak jsem si to četl a srovnával s českými překlady, jak to zní a jak je to rytmické.

Máte vy herci nějaké speciální mozky, abyste si všechny ty texty pamatovali?

Ale nemáme. Radovan Lukavský říkával: Když se chceš naučit roli, musíš si tu hru stokrát přečíst, a když ji stokrát přečteš, budeš ji umět.

Funguje to?

Naprosto. Pokud tedy nemáte fotografickou paměť jako Tomáš Töpfer, který si přečte stránku v novinách, noviny zavře a ty články vám doslova přednese. Tu já ale nemám, tak si to musím stokrát přečíst. (směje se)

Hrál jste radši Othella nebo Jaga?

Radši jsem hrál Othella. To bylo totiž tak: V roce 1984 mě režisér Luboš Pistorius angažoval do Realistického divadla, což byla pro mě ohromná příležitost, protože tamní soubor byl tehdy asi nejlepší v Praze. Byli tam Honza Hartl, Marta Vančurová, Jiří Adamíra, Jirka Klem a spousta dalších velkých herců. A když se Pistorius rozhodl, že bude inscenovat Othella, pozval si mě a ptá se: "Honzo, co chcete hrát, Jaga nebo Othella?" Mně se protočily panenky, protože něco podobného jsem od takového režiséřského giganta absolutně nečekal. Bránil jsem se, že to nemůžu rozhodnout, a on nakonec řekl, že Othella už v repertoáru mám, tak ať zkusím Jaga. Othella pak dal Pavlu Pavlovskému, Marta Vančurová hrála Desdemonu a Honza Hartl Roderiga. Ale nevím, jestli se nám to povedlo.

Myslíte, že ne?

Je to o pocitu, ale myslím, že mně moc ne.

Pak chápu, že jste měl raději Othella. Vzpomenete si na divadelní roli, ze které jste měl naopak dobrý pocit? Ten jsem měl třeba z Leara, kterého režíroval Petr Svojtka ml. v Městských divadlech. Zakomponoval tam úžasný nápad, totiž že těm dospělým dcerám dal ještě dětské podoby. Normálně hrály dospělé herečky a pak příběhly malé holčičky a zahrály nějakou retro scénu. Celé to byla dobrá inscenace. A já tehdy právě v domnění, že to hraju dobře a že oslním, jsem na to představení pozval režiséra Jiřího Krejčíka, kterého jsem měl rád, ale kterého jsem se zároveň bál, protože byl velmi přísný a nekompromisní. Po představení jsem pak celý dychtivý běžel do klubu, režisér Krejčík tam seděl a mlčel. Tak to už jsem si říkal, že to je v háji, ale sebral jsem odvahu se ho zeptat, co na to říkal. A on povídá: "Vlasáčku, Svojtka měl výborný nápad s těma holkama. A tu závěrečnou scénu, tu jste zahrál moc pěkně." A to bylo všechno. Já se tak snažil, celé představení jsem řádl jako tajfun – a to bylo všechno. (směje se)

Pak jsem měl s Krejčíkem ještě jeden takový zážitek. V Rokoku jsme s Michalem Dlouhým hráli Čarodějky ze Salemu. Tam je hlavní role manžela, toho hrál Michal, a pak taková menší role soudce, což jsem byl já. A tyhle dvě postavy se utkají v jakémsi konfliktu. Mně se to líbilo a říkal jsem si, že se musím předvést, a zase jsem pozval Krejčíka. Po představení jsem na něj čekal v klubu a on povídá: "Prosím vás, Vlasáčku, jak je možný dát do Čarodějek ze Salemu železnou postel? To mi teda řekněte, vždyť to je nesmysl!" A po chvíli dodal: "Víte, Vlasáčku, tahle role pro vás není... Ale pro toho druhého taky ne." Člověk nemá ty režiséry zvat. (směje se)

Jakou divadelní hru byste si ještě rád nastudoval?

Už žádnou, už jen čekám, jestli mi někdo něco nabídne. V posledních letech jsem dostal tři úžasné příležitosti: Petr Svojtka mi dal nádhernou hlavní roli dědka ve hře Otec. To je překrásná tragikomedie, se kterou máme obrovský sukces. Nedávno jsem dostal nabídku od Honzy Hrušínského hrát pěknou postavu Alfonse Mouchy v Mnoho povyku pro lajka, což je hra, která se zabývá genderem, tedy tématem velmi atraktivním pro mladé publikum. A má taky sukces.

A teď mi Honza Svěrák nabídl roli takového starého, poctivého, ale pro mladé už poněkud nesnesitelného profesora v jeho hře Dobré ráno s Findou. Finda je umělá inteligence a kolem ní se celá hra odehrává a je tam spousta legrace. Takže když náhodou takovou krásnou nabídku dostanu, rád ji přijmu. Ale co bych si měl ještě přát?

Jan Vlasák a Veronika Gajerová ve hře Otec

Ještě byste mohl mít nějaký sen.

Sen? Noční můry mám! Někdy se v noci probudím a mám strach z toho, co bude. Dívám se na zprávy a vidím, co se děje na Středním východě, na Ukrajině, v Číně, a pak přemýšlím, kam se ten svět řítí. A noc je kouzelnice, takže to všechno ještě nafoukne a zveličí.

To by bylo rozhodně lepší snít o nějaké roli.

No jo, já vím. Ale místo snění spíš pracuju. Načítám třeba nádherné knihy.

Co jste v poslední době načetl?

Například dobrodružnou knihu Kapitán Korkorán. Je sice pro děti, ale je neuvěřitelně poutavě a vtipně napsaná. Nebo Soumrak dne od spisovatele Kazua Ishigura. Nádherná kniha o majordomovi, který dával vždycky přednost službě před osobním životem. A pak překvapeně zjistil, že mu celý život utekl mezi prsty a on nemá nic. Načítám detektivní řadu s Maignrem a nedávno jsem dělal Bídníky od Victora Huga – čtrnáct set stran! Tam jsou stostránkové pasáže popisů pařížského podzemí nebo historie města, ale ten příběh je úchvatný.

Kromě audioknih máte za sebou také desítky rozhlasových a stovky dabingových rolí. Vybíráte si, nebo vám prostě zavolají z dabingu a vy jdete namlouvat?

Nevybírám. To je prostě obživa. Když vám to trochu jde, umíte trochu odezírat a trochu mluvit, není to náročné.

Není trochu absurdní, když vy, majitel takto charismatického hlasu, řeknete: Když umíte trochu mluvit...?

Ale je to tak. (směje se) Já to zas tak neprožívám. Víím, že jsou kolegové, kteří dabing a herectví obecně trochu přeceňují, ale já se na to dívám reálně.

Když jste zmínil svoji roli v úspěšném seriálu První republika, napadlo mě, jestli se rád díváte na filmy pro pamětníky.

Už moc ne, protože je mám dávno "nakoukané". Ale rád je mám, protože i když jsou to trochu pohádky pro dospělé, cítím v nich ten prvorepublikový duch. Navíc jsem odmalička zcela nezřízeně miloval Vlastu Buriana. Líbilo se mi, že i když byl velkou, nebojím se říct evropskou hvězdou, zůstával v tom dobrém slova smyslu lidový. A já jsem ho zažil, když po bolševické revoluci objížděl ty nejopuštěnější a nejdlehlší končiny a předváděl svoje skeče.

První republika nabídla Janu Vlasákovi příležitost zahrát si zásadového "otce rodu" Aloise Valentu.

Viděl jste ho naživo?

Ano. Vlasta Burian tehdy přijel do Vrdů Bučic, na jeviště ho museli chudáčka dovést. Ale jakmile byl před mikrofonem, začal dělat ty svoje kejkle. Já na to tehdy jako dítě zíral s otevřenou pusou, hltal jsem každé slovo, byl pro mě neskutečný zážitek vidět tohoto mága stříbrného plátna naživo. Dneska navíc víím, a už tenkrát jsem si to uvědomoval, jak strašnou věc mu komunisti provedli. To byl prostě hnus.

Nemůžu než souhlasit. Ale vraťme se k vám. Dovedl byste říct, která vaše filmová nebo televizní role pro vás nejvíc znamená?

To bych neuměl. Nikdy jsem nepatřil do kádru herců, jako je třeba Jirka Štěpnička nebo Franta Němec, kteří si vypracovali určitý styl, reprezentují jistý typ, na základě kterého jsou obsazováni. Já tak ambiciózní nebyl, a tak mi to zkrátka jednou vyšlo a podruhé ne.

Když vás slyším takhle mluvit, musím se zeptat, jestli vůbec svoji hereckou kariéru považujete za úspěšnou. Ježíšmarjá, jasně že jo! Já jsem se, jak jsem říkal, narodil ve Vrdech Bučících, od pěti let jsem chtěl hrát divadlo a snil o tom, že se jednou dostanu na prkna Národního divadla. To se mi povedlo a navíc jsem si ve zlaté kapliče zahrál hlavní roli. Chápete, co to pro venkovského kluka znamená? To je neskutečná satisfakce. Splnil jsem si životní sen a považuju se za úspěšného člověka.

Já si taky myslím, že jste úspěšný herec, ale zdálo se, mi, že vy sám jste to tak trochu zpochybnil. Protože se na svůj úspěch a svoji kariéru dívám taky trochu z odstupů a realisticky. Vezměte si třeba Karla Högera. To byl herecký velikán. A co po něm zbylo? Pár filmů, které stárnou. On byl přitom úžasný, já jsem ho zbožňoval, oči jsem na něm mohl v Národním divadle nechat. To byl zázrak. Nebo Zdeňka Štěpánka jsem viděl v Národním hrát Leara. Víte, co to bylo za zážitek? Něco úchvatného. To byli giganti. A co po nich zbylo?

Takové zážitky jako máte vy. A záznamy divadelních představení, rozhlasové hry, filmy, které potěší... To je pravda, ale jinak už si na ně nikdo ani nevzpomene. Ano, trochu to přeháním, ale říkám si: Zmizí z jeviště, zmizí z očí, sejde z mysli.

Raději bych náš rozhovor zakončila trochu optimističtěji. Optimistické je, že jsem teď byl poprvé v životě v lázních.

Poprvé? Vy jste nebyl v lázních po té těžké automobilové nehodě, kterou jste měl v roce 2008? Nebyl. To jsem si jen došel do Nemocnice Milosrdných sester svatého Karla Boromejského pod Petřínem, pan doktor mi dal pár cviků a já si rehabilitoval doma. A hlavně jsem chodil a chodil a chodil, a to stačilo, vyhrabal jsem se z toho. Ale teď mě k stáru začala bolet kolena a trošku i záda. A moje hodná žena mi proto koupila týdenní pobyt v Mariánských lázních, protože déle bych tam nevydržel, a jela tam se mnou. Absolvoval jsem dvacet procedur, bylo to perfektní!

Takže jste odpočatý a připravený na všechno, co přijde. Myslel jsem si, že budu svěží, ovšem trochu to drhne. Ale ono se to zase spraví. (směje se)

Samozřejmě. Protože vy herci jste nezmaři. Říká se, že herectví je jako droga. A je to pravda. Když ráno vstávám a vím, že mě čeká práce, natáčení, divadlo, všechno mě bolí míň, než když mám před sebou volný den. Takže dokud můžu, jedu. (směje se)

Profimedia.cz

FotoGallery:

Jan Vlasák začínal s hraním na konci 60. let ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti.
Tomáš Krist, MAFRA

První republika nabídla Janu Vlasákovi příležitost zahrát si zásadového "otce rodu" Aloise Valentu.
Česká televize

V novém seriálu Kamarádi ztvárňuje Jan Vlasák bývalého komunistického funkcionáře a poněkud nespokojeného dědečka.
Archiv TV Prima

Jan Vlasák v seriálu Dcera národa
Stanislav Honzík Barletta

Ondřej Sokol a Jan Vlasák během zkoušek představení Dobré ráno s Findou
Biograf Jan Svěrák

Jan Vlasák v divadelním nastudování Hoří, má panenku
Divadlo Na Fidlovačce

Jan Vlasák pochází z malé vesnice Vrdy Bučice.
Anna Vavříková, MAFRA

Jan Vlasák, jeho manželka Eliška a dcera Annav pořadu 13. komnata Jana Vlasáka (2022)
© Česká televize / Vlastimil Šimůnek

"Říká se, že herectví je jako droga. A je to pravda. Když ráno vstávám a vím, že mě čeká práce, natáčení, divadlo, všechno mě bolí míň, než když mám před sebou volný den. Takže dokud můžu, jedu," říká Jan Vlasák.
Michal Sváček, MAFRA

Herec Jan Vlasák si splnil své sny. "Od pěti let jsem chtěl hrát divadlo a snil o tom, že se jednou dostanu na prkna Národního divadla. To se mi povedlo a navíc jsem si ve zlaté kapličky zahrál hlavní roli," říká.

Tomáš Krist, MAFRA

Jan Vlasák a Veronika Gajerová ve hře Otec

M. Tomeš

Jiří Štrébl a Jan Vlasák v představení S prezidentem v divočině

Alena Hrbková

Herec Jan Vlasák v Divadle Na Fidlovačce.

Profimedia.cz

URL | https://www.idnes.cz/zpravy/revue/spolecnost/jan-vlasak-divadlo-film-herec-shakespeare.A241002_145812_lidicky_vals

[« zpět na začátek](#)